

KATASTAR NEPOKRETNOSTI U REPUBLICI SRPSKOJ

Dragan Macanović¹

¹Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banja Luka,
(macanovic.dragan@teol.net)

Sažetak

Ovim radom je urađena kraća analiza uspostave katastra nepokretnosti u Republici Srpskoj. Naime, kao što je poznato Bosna i Hercegovina je prva među bivšim republikama SFRJ uvela jedinstvenu evidenciju o nepokretnostima – “Katastar nekretnina” koja je po prvi put objedinila evidenciju tehničkih geodetsko – katastarskih podataka o nepokretnostima kojima se definiše prostorna lokacija nepokretnosti i imovinsko-pravnih podataka o nepokretnostima kojima se definiše imovinsko-pravni status nepokretnosti. Ovaj model evidencije o nepokretnostima se može smatrati i vizionarskim i može se reći da je čak bio preteča nešto kasnijih preporuka i analiza FIG (International Federation de Geometres) koji je u formi dokumenta “Katastar 2014” definisao viziju razvoja katastarskih evidencija u smislu objedinjavanja tehničkih i imovinsko-pravnih podataka o nepokretnostima u jednu evidenciju u nadležnosti jedne institucije. Republika Srpska je naslijedila ovaj model evidencije i radila na tome da se on kao takav afirmiše i uđe u upotrebu. Odlukom Visokog predstavnika za BiH 2003. godine kojom je nametnut Zakon o zemljišnim knjigama Republike Srpske u Republici Srpskoj i BiH došlo je do diskontinuiteta u ovoj oblasti pokušajem da se revitalizuje zastarjela i neažurna zemljišnoknjižna evidencija čime je dodatno zakomplikovana situacija u svim segmentima društva u Republici Srpskoj. Nametanjem pomenutog zakona organ nadležan za poslove službene geodezije u Republici Srpskoj – Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, je bio prinuđen da prilagodi postojeću zakonsku regulativu novonastalom stanju. Rezultat ovih napora je Zakon o premjeru i katastru nepokretnosti. Kako se primjenom ovakvih zakonskih rješenja u oblasti evidencija o nepokretnostima u Republici Srpskoj pokazalo kao apsolutno nemoguće da se ova oblast uredi na valjan i građanima prihvatljiv način, pristupilo se reformi u ovoj oblasti u smislu ponovnog uvođenja jedinstvene evidencije o nepokretnostima kao jedinog mogućeg i ispravnog rješenja, bar što se tiče Republike Srpske i postojećeg stanja u ovoj oblasti. U međuvremenu usvojen je Zakon o katastru Republike Srpske koji predviđa ustrojavanje moderne jedinstvene evidencije o nepokretnostima u nadležnosti Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske.

Ključne riječi: GIS RGU RS, katastar, premjer, permanentne GNSS stanice, program radova.

1. UVOD

Segment zemljišne administracije koji se odnosi na uspostavu i vođenje evidencije o nepokretnostima u Republici Srpskoj ima svoje korijene u evidencijama koje su nastale i vođene u toku veoma dugog vremenskog perioda (više od stovadeset godina). Naime, prvi katastar koji je imao za osnovu podatke premjera na području Republike Srpske, kao i na području Federacije Bosne i Hercegovine, urađen je na osnovu premjera iz 1880.-1884. godine. Taj premjer je izvršen grafičkom metodom. Iako su, premjer i uspostava katastra zemljišta i osnivanje zemljišnih knjiga, predstavljali napredak u administraciji u vezi sa nepokretnostima za današnje potrebe (više od 120 godina kasnije), zbog tačnosti, premjera, projekcije i razmjere katastarskih planova i zbog kasnijeg neodgovarajućeg održavanja, podaci tog i takvog premjera i katastra su u znatnoj mjeri nezadovoljavajući.

Neadekvatno održavanje premjera i katastarskih podataka a naročito još izraženije neodržavanje vlasničke evidencije koja je vođena u zemljišnim knjigama (zemljišni registri-grunтовnica) koje su bile u nadležnosti sudova dovelo je do značajnih problema u funkcionisanju zemljišne administracije, iz čega su proistekle pravna nesigurnost, komplikacije u svim transakcijama u vezi sa nepokretnostima.

Kada se uzme u obzir da su podaci premjera, katastra zemljišta i zemljišne knjige djelimično uništeni u toku ratova koji su vođeni na ovim prostorima, situacija se još više usložnjavala. Naime, katastarski planovi i katastarski operati su djelimično uništeni u 24 sreza od ukupno 77 bivših administrativnih srezova Bosne i Hercegovine, dok su zemljišne knjige potpuno uništene za područje 19 opština, djelimično u 25 opština, a u četiri opštine zemljišne knjige su ostale bez planova (Lukić 1995).

Na područjima gdje su podaci katastra uništeni izvršen je popis zemljišta i osnovan je popisni katastar, na osnovu procjene površina zemljišta i katastarskog klasiranja, u svrhu oporezivanja a i za druge potrebe. Takav katastar nije prikazivao sasvim objektivno stanje zemljišta i bio je veoma male upotrebne vrijednosti i privremenog je karaktera, do uspostave katastra na osnovu podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta. Kasnije, kada su se stekli povoljniji ekonomski uslovi a i potrebe države i društva za kvalitetnijim evidencijama postale izraženije pristupilo se sistematskom premjeravanju nepremjerene teritorije kao i teritorije gdje su to bile potrebe usljed intenzivnije izgradnje i dr.

2. REFORMA KATASTRA- KATASTAR NEKRETNINA

Pošto je novi premjer, kao i na osnovu njega uspostavljeni katastar zemljišta, odražavao stvarno stanje na terenu, našao je široku primjenu u raznim oblastima. Međutim, novim premjerom i katastrom uspostavljenim na osnovu istog nisu riješena pitanja vlasničkih odnosa na zemljištu jer se time nisu ni rješavali vlasnički odnosi pa je došlo do razmimoilaženja dviju evidencija o zemljištu (katastra i zemljišne knjige).

Takvo stanje nije moglo bez većih problema za vlasnike i privredu opstajati pa se sve češće od strane raznih subjekata tražilo rješavanje navedenog problema. Geodeti i pravnici, poučeni iskustvom i poteškoćama u radu, znatno su ranije osjetili problem održavanja katastra i zemljišne knjige u ažurnom stanju i harmoniji vođenjem odvojenih evidencija u odvojenim institucijama, te su zagovarali jedinstveno vođenje evidencije o nekretninama.

Nakon skoro desetogodišnjih rasprava uz učešće zainteresovanih organa i organizacija, naučnih i stručnih institucija i eksperata iz ove oblasti, 1984. godine u Bosni i Hercegovini je usvojen „Zakon o premjeru i katastru nekretnina“ u kojem je objedinjena materija premjera i katastra kao i upisa prava na nekretninama.

U prvoj fazi izvršen je premjer i do izbivanja rata 1992. godine, premjer na cca. 90% teritorije Bosne i Hercegovine a približan procenat je i u Republici Srpskoj.

Republika Srpska se opredijelila za nastavak rješavanja ovog pitanja po istom konceptu i 1996. godine donesen je „Zakona o premjeru i katastru nekretnina“ („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 19/96).

Primjenom Zakona po usvojenom konceptu jedinstvena evidencija nekretnina, odnosno katastar nekretnina je uspostavljen u Republici Srpskoj u 185 katastarskih opština.

Međutim, ovaj proces je prekinut nametanjem „Zakona o zemljišnim knjigama Republike Srpske“ od strane Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu 2003. godine. Time je ponovo uspostavljen koncept dvojne evidencije nekretnina (katastar koji je utvrđivao i vodio evidenciju korisnika nepokretnosti i zemljišna knjiga u kojoj se vodila evidencija vlasnika na nepokretnostima).

U skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama sudovi su preuzeli od Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove uspostavljenju vlasničku evidenciju poznatu pod nazivom katastar nekretnina. Knjiga uložениh ugovora o otkupu stanova, kao i knjiga uložениh ugovora o otkupu poslovnih prostora i garaža nije preuzeta, iako su rokovi za preuzimanje istekli iz razloga

nepostojanja odgovarajućih kapaciteta u sudovima za preuzimanje i vođenje pomenutih knjiga.

Proteklo je već sedam godina a kvalitetnih pomaka u pogledu stvaranja ažurne i pouzdane evidencije sa ustanovljenim pravima na nekretninama tj. ažurne i pouzdane zemljišne knjige nema, pogotovo ne na cijeloj teritoriji Republike Srpske.

3. ZAKON O KATASTRU REPUBLIKE SRPSKE

Zbog navedenog, pristupilo se aktivnostima na donošenju Zakona o katastru Republike Srpske koji je zasnovan na konceptu jedinstvene evidencije, koja se oslanja na podatke premjera, katastarskog klasiranja odnosno bonitiranja zemljišta i utvrđivanju prava na nekretninama. Zakon omogućava da se u Republici Srpskoj na efikasan način uspostavi ažurna evidencija o nepokretnosti i prava na njima, u skladu sa dokumentom Komisije za katastar i upravljanje zemljištem (Komisija Međunarodne asocijacije geodeta- FIG), kojim je definisana vizija modernog katastarskog sistema pod nazivom „Katastar 2014.“

Ista tema je bila zastupljena i dobila podršku na „Četvrtoj regionalnoj konferenciji o katastru i infrastrukturi prostornih podataka“, održanoj na Bledu (08.06-10.06.2011) u Sloveniji.

Zakonom o katastru Republike Srpske, normativno se uređuju odnosi koji do sada nisu bili adekvatno uređeni, prihvataju se evropski standardi i preporuke Svjetske banke, u cilju modernizacije, povećanja sigurnosti, tačnosti i efikasnosti upisa u katastar nepokretnosti u Republici Srpskoj.

Osnivanje tačne i ažurne evidencije o nepokretnostima i pravima na njima je od opšteg interesa, čime treba da se obezbjedi pravna sigurnost fizičkih i pravnih lica kako u Republici Srpskoj tako i pouzdanje potencijalnim investitorima.

4. STRATEGIJA, PROJEKTI, PREMJer I USPOSTAVA KATASTRA

U 2008. godini urađena je studija pod nazivom "Strategija uspostave osnovnih geodetskih referentnih sistema na teritoriji Republike Srpske" a kasnije i niz projekata za realizaciju istih (Božić i Blagojević 2008).

Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Republike Srpske je septembra mjeseca 1998. godine učestvovala sa stručnjacima, opremom i pet tačaka na svojoj teritoriji u međunarodnoj EUREF GPS mjernoj kampanji pod nazivom BALKAN98. Time je zajedno sa Federacijom BiH, Republikom Srbijom,

Republikom Makedonijom, Crnom Gorom i Republikom Albanijom uključena u evropsku referentnu osnovu.

Referentne GPS mreže Republike Srpske realizovana je 2010. godine.

Realizovan je projekat mreže permanentnih GNSS stanica u Republici Srpskoj koja je dizajnirana tako da zajedno sa mrezom permanentnih GNSS stanica na području Federacija BiH pokriva kompletan prostor BiH (IPA projekat). Mreža GNSS stanica u Republici Srpskoj autonomno funkcioniše sa kontrolnim centrom smještenim u Banja Luci.

U završnoj fazi je realizacija projekta poboljšanja katastarskih podataka i uslova rada u okviru projekta „Registracija zemljišta“ (IDA krediti), a realizovani su i podprojekti „Projekat zemljišne administracije-donatorski projekti GTZ, ADA i SIDA).

Do danas je premjeren značajan dio teritorije Republike Srpske, 2.299.675 hektara (preko 93%), odnosno u 1598 katastarskih opština (preko 97% u odnosu na broj katastarskih opština, 1640),.

Od 2006. do 2010. godine je izvršen premjer na površini od 183.867 hektara (*oko 36.700 hektara godišnje*) u sledećim opštinama:

Tabela 1. Pregledna tabela izvršenog premjera u periodu 2006.-2010. (RUGIPP, 2010)

Opština	Površina (ha)
Bileća	63.230
Brod	11.146
Istočna ilidža	900
Kalinovik	500
Ljubinje	963
Pale (gradski dio)	1.577
Han Pijesak	32.181
Čajniče	26.430
Šipovo	46.940
UKUPNO:	183.867

Preostalo je da se izvrši premjer na dijelovima tri opštine (Kalinovik, Nevesinje i Ljubinje).

Na području Republike Srpske su, u zavisnosti od raspoloživih podataka i zakonske regulative, u određenom vremenu uspostavljene su slijedeće vrste katastra:

- katastar nekretnina izradjen po ranijem Zakonu o premjeru i katastru nekretnina, kao jedinstvene evidencije o nepokretnostima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 19/96, 15/2000),
- katastar nepokretnosti izradjen po Zakonu o premjeru i katastru nepokretnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 34/2006, 110/08, 15/10),
- katastar zemljišta izradjen na osnovu katastarskog premjera po Zakonu o održavanju premjera i katastra zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 19/96) i ranijih propisa donesenih prije usvajanja Zakona o premjeru i katastru nekretnina (1984), odnosno koncepta jedinstvene evidencije o nepokretnostima.
- katastar zemljišta izradjen na osnovu Austro-Ugarskog premjera,
- popisni katastar za područja gdje nije bilo nikakvog premjera.

U posljednje tri godine Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove je intenzivirala aktivnosti na uspostavi katastra nepokretnosti.

Tako je do 2010. godine završeno izlaganje podataka na premjera i katastarskog klasiranja zemljišta javni uvid kao i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja i uspostavljen katastar nepokretnosti u skladu sa važećim propisima u 11 opština odnosno 16 katastarskih opština ili njihovih dijelova.

Tabela 2. Pregledna tabela završenog izlaganja u 2010. godini

R. br.	Opština	Broj k.o.	R. br.	Opština	Broj k.o.
1	Bratunac	1	7	Ribnik	1
2	Kalinovik	1	8	Sokolac	2
3	Kozarska Dubica	2	9	Teslić	1
4	Laktaši	1	10	Čajniče	2
5	Lopare	1	11	Šipovo	3
6	Petrovac-Drinić	1		UKUPNO:	16

U narednoj tabeli prikazani su podaci o područjima za koja su poslovi u fazi rješavanja prigovora stavljenih u postupku izlaganja podataka premjera i katastarskog klasiranja na javni uvid:

Tabela 3. Pregledna tabela radova u završnoj fazi izlaganja u 2010. godini

R. br.	Opština	Broj k.o.	R. br.	Opština	Broj k.o.
1	Banja Luka	2	5	Kalinovik	1

2	Berkovići	2	6	Trebinje	3
3	Bileća	5	7	Šipovo	13
4	Gacko	1		UKUPNO:	27

U toku je izlaganje na javni uvid podataka premjera i katastarskog klasiranja zemljišta i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja u opštinama:

Tabela 4. Pregledna tabela započetih radova na izlaganju u 2010. godini

R. br.	Opština	Broj k.o.	R. br.	Opština	Broj k.o.
1	Bijeljina	2	4	Srebrenica	3
2	Brod	1			
3	Gradiška	1		UKUPNO:	7

U toku je revizija sadržaja planova novog premjera i usaglašavanja sa stanjem na terenu, ažuriranje popisnih listova, rješenje prigovora stavljenih u postupku izlaganja, provođenje promjena na digitalnim planovima i spisku prigovora u sledećim opštinama:

Tabela 4. Pregledna tabela revizija sadržaja planova novog premjera i usaglašavanja sa stanjem na terenu

R. br.	Opština	Broj k.o.	R. br.	Opština	Broj k.o.
1	Banja Luka	7	7	Rudo	3
2	Brod	1	8	Teslić	1
3	Kneževo	4	9	Trebinje	1
4	Lopare	1	10	Šekovići	1
5	Pale	2			
6	Petrovo	4		UKUPNO:	25

5. IZGRADNJA GEOINFORMACIONOG SISTEMA UPRAVE – GIS RGU RS

Katastarski podaci kao jedan segment geoprostornih podataka predstavljaju jedan od temelja na koji se oslanjaju svi subjekti koji preduzimaju mjere i aktivnosti koje doprinose društvenom i ekonomskom razvoju Republike. Opšti cilj svakog

društva je da, polazeći od realnih mogućnosti, uskladi razvoj i funkcionisanja prostornim podacima sa svojim potrebama i interesima.

Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove je, uvažavajući činjenicu da podaci koji su u njenoj nadležnosti predstavljaju osnovni i vrlo bitan segment budućeg Geoinformacionog sistema Republike Srpske, u skladu sa ovim nadležnostima i obavezama, pristupila realizaciji Geoinformacionog sistema Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske – **GIS RGU RS**.

Urađena je 2008.godine „**Strateška studija razvoja Geoinformacionog sistema Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove**“.

U toku je realizacija više projekata preporučenih Strateškom studijom.

Osnovni ciljevi realizacije GIS RGU RS su stvaranje pretpostavki za efikasniji rad Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, obezbjeđenje alfanumeričkih i digitalnih geodetsko-katastarskih podataka o nekretninama za područje Republike Srpske odnosno uspostave bez podataka katastra nepokretnosti za prostor Republike Srpske, izgradnje Infrastrukture geoprostornih podataka (IGPRS) za potrebe prostornog i urbanističkog planiranja, izgradnje objekata i saobraćajnica i legalizacije bespravno izgrađenih objekata, vodoprivrede, šumarstva, poljoprivrede, elektroprivrede, zaštite životne sredine, komunalne djelatnosti, rudarstva i geologije, lokalne samouprave, finansija, privrede, nauke, kulture i vojske, statistike, informacionog sistema Republike Srpske, izrade zemljišnih knjiga, i dr.

Srednjoročni cilj izgradnje GIS RGU RS je obezbjeđenje kvalitetne katastarske evidencije o nepokretnostima, odnosno unapređenje društvene i privredne infrastrukture u oblasti katastra i prostornih podataka (geoinformacija) ostvarenje standarda Evropske unije i pokretanja investicionih ciklusa.

Kratkoročni cilj izgradnje GIS RGU RS je dovršiti neophodne organizacione, pravne, fiskalne i finansijske promjene vezane za državnu upravu, kao i za druge subjekte, forme i strukture u oblasti upravljanja prostorom Blagojević, 2008).

6. PROGRAM RADOVA

U novembru 2010. godine od strane stručnjaka Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove izrađen je „Program poslova premjera i uspostavljanja katastra nepokretnosti za period 2011.-2015. godine.

Na osnovu rezultata istraživanja izvršenih od strane autora Studije¹ (Miladinović, 2010) i stručnog tima RUGIPP-a u Programu je sistematski prikazano stanje premjera i katastra u Republici Srpskoj, programirani potrebni radovi, planirana sredstva, data dinamika predstojećih radova, definisani su pravci djelovanja, obrazložena očekivanja i postavljeni strateški ciljevi koji su u nastavku navedeni izvorno: (RUGIPP, 2010)

Strateški cilj 1: Ostvarivanje efikasnog, pouzdanog i sigurnog sistema o nepokretnostima u Republici Srpskoj.

Strateški cilj 2: Obezbeđivanje preduslova za efikasno tržište nepokretnostima u Republici Srpskoj.

Strateški cilj 3: Omogućavanje preduslova za stvaranje adekvatne i kvalitetne zemljišne politike u Republici Srpskoj.

Strateški cilj 4: Efikasno servisiranje potreba i zahtjeva svih kategorija korisnika javnih usluga RUGIPP.

7. ZAKLJUČAK

Katastarske evidencije u Republici Srpskoj su različitog nivoa tačnosti, kvaliteta i ažurnosti jer su oslonjene na podatke koji su prikupljeni u dugom vremenskom periodu i primjenom različitih tehnologija.

I pored određenih poteškoća u izgradnji i održavanju u ažurnom stanju katastarske evidencije, ipak se može reći da je učinjeno mnogo i da se za nekoliko godina katastarski podaci mogu dovesti do visokog nivoa ažurnosti i pouzdanosti.

Stanje vlasničke evidencije o nepokretnostima nije na zadovoljavajućem nivou da bi informacije koje pruža mogle poslužiti potrebama građana, privrednih subjekata, potencijalnih inostranih investitora iz razloga neadekvatne tačnosti i neažurnosti podataka.

Izgradnjom Geoinformacionog sistema Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove (GIS RGU RS) i infrastrukture geoprostornih podataka (IGPRS) stvaraju se pretpostavke za uspostavu modernog katastra kao osnovnog informacionog sistema koji će poslužiti kao osnova za izgradnju informacionih sistema u drugim oblastima koje koriste geoprostorne podatke.

Dobro osmišljenim mjerama, u skladu sa Zakonom o katastru Republike Srpske, izrađenim i usvojenim strateškim dokumentima, maksimalnom angažovanju stručnjaka Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, privatnog sektora, naučno-obrazovnih institucija moguće je stvoriti ažurnu,

pouzdanu, jedinstvenu evidenciju o nepokretnostima, koja će zadovoljiti proklamovane ciljeve „Katastra 2014.“ i evropske standarde u pogledu tačnosti, pouzdanosti i efikasnosti kao osnove za ubrzan razvoj privrede, tržišta nepokretnostima i dr.

LITERATURA

Blagojević, D. i dr.), (2008): *Stateška studija razvoja Geoinformacionog sistema Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove*, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banja Luka.

Božić, B. i Blagojević, D., (2008): *Strategija uspostave osnovnih geodetskih referentnih sistema na teritoriji Republike Srpske*, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banja Luka.

Lukić, V. (1995): *Katastar nekretnina*, Univerzitet u Banjoj Luci, Šumarski fakultet, Banja Luka

RUGIPP, (2010): *Program poslova premjera i uspostavljanja katastra nepokretnosti za period 2011.-2015. godine*, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, (pripremili Macanović, D., Bajić N. i dr.), Banja Luka.

Miladinović, M. (2010): *Studija o razvoju standarda usluga i poslovnih planova za katastarske agencije i proceduralnih uputstava za agencije i ostale aktere*, Ministarstvo pravde Republike Srpske i Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Banja Luka.

REAL ESTATE CADASTRE IN REPUBLIC OF SRPSKA

Dragan Macanovic

Abstract

This work was done to give a short analysis of the establishment of the real estate cadastre in the Republic of Srpska. Namely, as is known, Bosnia and Herzegovina is the first republic among the former republics of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia, adopted the single record of the estate - "Real Estate Cadastre", which was the first time to put together

records of technical surveying - the real estate cadastre data defining the spatial location of real estate and property information on real estate that define the legal status of property and real estate. This records model of the real estate can be regarded as a visionary and even can be said that was the forerunner of some of the recommendations and subsequent analysis of the FIG (Federation International de Geometres) which is in the form of the document "Cadastre 2014" defined the vision for the development of cadastral records in terms of integrating technical and property rights on real estate data in one record within the competence of an institution. Republic of Srpska inherited this records model and worked to get it as such to affirm, and came into use. Decision of High Representative for BiH 2003. which was imposed the Law of the Land Registry in the Republic of Srpska, in Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina there was a discontinuity in this area attempt to revitalize the old and not updated land registry records, which has further complicated the situation in all segments of society in the Republic of Srpska. Imposition of the mentioned law, authority competent for official surveyors in the Republic of Srpska - the Republic Administration for Geodetic and Property Affairs, was forced to adapt existing legislation newly created state. The result of these efforts is the Law on Land Survey and real estate Cadastre. As the application of such legislation in the field of records on real estate in the Republic of Srpska proved to be absolutely impossible to edit this area in a proper and acceptable manner to the citizens, we started the reform in this area in terms of re-introduction of unique records of real estate as the only possible and correct solution, at least for the Republic of Srpska and the current situation in this area. In the meantime, the Law on Cadastre of the Republic of Srpska which provides the establishment of modern unique records of real property under the jurisdiction of the Republic Administration for Geodetic and Property Affairs of the Republic of Srpska.

Ključne riječi: GIS RGU RS, katastar, premjer, permanentne GNSS stanice, program radova.

Keywords: Geographical Information System of the Republic Administration for Geodetic and Property Affairs (GIS RGU RS), cadastral, surveying, GNSS permanent stations, the program works.

Skraćenice:

<i>ADA</i>	- <i>Austrian Development Cooperation</i>
<i>EUREF</i>	- <i>European Reference Frame Global</i>
<i>GPS</i>	- <i>Global Positioning System</i>
<i>FIG</i>	- <i>Međunarodna asocijacija geodeta</i>
<i>GIS RGU RS</i>	- <i>Geoinformacioni sistem Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske</i>
<i>GNSS</i>	- <i>Global Navigation Satellite System</i>
<i>GTZ</i>	- <i>Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit</i>
<i>IDA</i>	- <i>International Development Association</i>
<i>IGPRS</i>	- <i>Infrastruktura geoprostornih podataka Republike Srpske</i>
<i>IPA</i>	- <i>Instrument for Pre-Accession Assistance</i>
<i>MP RS</i>	- <i>Ministarstvo pravde Republike Srpske</i>
<i>RUGIPP</i>	- <i>Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove</i>
<i>SIDA</i>	- <i>Svedish International Development Cooperation Agency</i>